

Dr Bożena Haczek
Departament Ochrony Przyrody
Ministerstwo Środowiska

Komunikacja społeczna w Konwencji o różnorodności biologicznej **Oczekiwania wobec obchodów Światowego Roku Różnorodności Biologicznej**

Konwencja o różnorodności biologicznej stawia przed sobą trzy równorzędne cele: ochronę różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz sprawiedliwy podział korzyści wynikających z tego użytkowania. Do realizacji tych celów nie wystarczy zaangażowanie polityków i organizacji międzynarodowych. Konieczny jest świadomy i aktywny udział całego społeczeństwa.

Spośród kilkunastu artykułów Konwencji, przyjętej podczas Szczytu Ziemi w Rio w 1992 r., artykuł 13 w całości dotyczy problematyki komunikacji i edukacji społecznej, wzywając Strony do promowania działań na rzecz zachowania różnorodności biologicznej, podnoszenia świadomości społecznej oraz nawiązywania współpracy międzynarodowej w tym zakresie. Począwszy od 4 Konferencji Stron (COP4), kolejne spotkania tego najwyższego organu Konwencji podejmowały decyzje ukierunkowane na wdrażanie artykułu 13. Podczas COP6 decyzją VI/19 przyjęto Globalną Inicjatywę na rzecz Komunikacji, Edukacji i Świadomości Społecznej (CEPA) wraz z programem pracy, który zawiera cele, proponowane działania, oczekiwane rezultaty, zaangażowane podmioty i ich partnerów, beneficjentów, ramy czasowe i przewidywane koszty wdrożenia. Komunikacja i edukacja ekologiczna stała się jednym z tzw. horyzontalnych programów pracy Konwencji, czyli programem, który ma wzajemne powiązania i oddziaływania z wszystkimi innymi programami pracy Konwencji. COP8 przyjęła decyzję VIII/6, do której dołączono listę dziesięciu priorytetowych działań w ramach CEPA, z podaniem zadań zarówno dla Sekretarza Wykonawczego Konwencji, jak i dla Stron oraz plan wdrażania programu pracy na szczeblu krajowym, regionalnym i globalnym.

Sekretariat Konwencji oraz jej Strony zobowiązane są do składania okresowych raportów z wdrażania Konwencji, w tym również z wdrażania CEPA. W Polsce, będącej Stroną Konwencji od roku 1996, koordynacją zadań w tym zakresie zajmuje się Ministerstwo Środowiska, współpracując ze służbami ochrony przyrody na poziomie regionalnym

i lokalnym, placówkami edukacji formalnej i nieformalnej, instytutami naukowymi, organizacjami pozarządowymi oraz mediami. Działania na rzecz wdrażania CEPA w naszym kraju zostały szczegółowo przedstawione w wydanej na zlecenie Ministerstwa Środowiska publikacji dr Anny Kalinowskiej pt. „Artykuł 13. W poszukiwaniu społecznego wsparcia w zarządzaniu Konwencją o różnorodności biologicznej. Polska praktyka na tle doświadczeń światowych.”

Rok 2010 – Międzynarodowy Rok Różnorodności Biologicznej jest okazją do podniesienia świadomości społecznej nt. różnorodności biologicznej i świadczonych przez nią usług ekosystemowych. Specjalna sesja Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych we wrześniu 2010 r. dotyczyć będzie, po raz pierwszy w historii, wyłącznie różnorodności biologicznej. COP10 w październiku 2010 r. przyjmie m.in. nowy Plan Strategiczny Konwencji, którego skuteczne wdrożenie będzie w znacznej mierze zależało od stopnia zaangażowania społecznego możliwego do osiągnięcia dzięki odpowiedniej komunikacji społecznej.